

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סה.

עין משפט
נר מצוה

א) ומתנהו ו: ע"ש,
ב) ולקמן ע"י קידושין
מת: סג. ערסין י"ח,
ג) בערך ספר ב' ע"ש.

תורה אור השלם
1 בשביר שנה בשנה
יקרה עמו לא ירדנו
בפרך לעיניך:
ויקרה לא נג

גליון הש"ס

גב' המשה מפקינן מינה.
עין לעיל דף ס"א ע"ב
מוספות ד"ה רבא וז"ע:
מתני' מרבין על השבירה.
עין ב' דף פ"ג ע"ב מוס'
ד"ה דנק: גב' מרשא
ש"י. עין לעיל דף סג
ע"ב מוספות ד"ה ומנ:

הגהות הגר"א

[א] הו"ס ד"ה נקטי.
אע"פ כ"י. כ"ג הא לא
הי' אכור ועין מלמנות:

מוסף רש"י

אמר רב פפא כ"י
שכראי לא פסידי רב
פפא מטיל שכר הו' ונדח
י"ב.

דלא נספדי עזדיה. שלא ירגיל להיות בטל וימעלל. נסתרי המ"ו משמט דרך המתפעלים בתיבת ש"ן וסמ"ך כאשר יתפעל שר ויאלר משתרי שהמ"ו מתמלעת להפסיק אותיות השורש וכאשר יאלר בגזירת סף הסתופף מגזירת שח השמוחה וכן כלשון גמרא

משתרי מיסתמין אשתיה אישתקיל:

כי מפקינן מיניה. הרבית בלשון כדרכי אלעזר דלמר רבית קלוה יולאה דזייניס דקיימא לן כותמיה לקמן (עמוד ב'): **גלימא לא מפקינן מיניה**. מקחו קיים וקלימא הרבית יחזיר לבעליו: **ולמא ליה כי אגרא אגא**. כששכרמיה אני דמייס יקריס הללו: **דהוה קא משתרי לני**. בריוח היתה צהה אלי: **מתני' מרבין על השכר**. בשכר המתנת מעות השכירות: **ואין מרבין על המכר**. בשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש טעמא: **ואם של חדש צדשו**. ואם תקן לי שכר כל חדש צדשו של תקדיס לי שכר כל השנה יחד תקן לי סלע צדשו: **ואם לגורן**. ואם אמתין לך עד הגורן שתמכור מתצולתך ותתן לי מעותי: **גב' שירות אינה משלמת אלא לבסוף**. מן הדין: **אלא לבסוף**. לסוף הזמן. הלכך כי שקיל מיניה סלע צדשו דהוה להו שנים עשר סלעים אין זה שכר המתנת מעות שהרי לא נתמכר לו לשלם שכירות עד סוף השנה והאי דלמר ליה אם מעכשיו תקן לי הרי היא לך בעשר סלעים אי הוה מקדיס ליה הוה מחיל ליה מדמי השכירות ומוגר ליה צפחות משייה. אלכ סיפא גבי מכר משמשך המקח דינו ליתן המעות וכי אמר ליה אם מעכשיו תקן הרי היא לך צאלף היא הן דמיה וכי מיטפי עליהו לגורן שכר המתנת מעות הוא: דקו צה. חיפשו אחריה עד שמתלא צה מקרא לסמוך צהה מילתא דתשלומי שכירות לבסוף: **ערשא שרי**. למכור סחורה בהמתנה ביתר מדמיה ובלבד שלא יפרש לו אם מעכשיו הרי הוא לך צפחות אלא ימכור סתם צכך וכן ליום פלוני: **קץ ליה**. אם מעכשיו הרי היא לך צפחות דצהדיא פריש ליה דשכר המתנה הוא נוטל: **ערשא דידי שרי**. עושה שכר תמריס היה ומוכר לו בזמן הזול בתשרי כשער של יסן וממתי' לו עד יסן: **שיכראי לא פסיד**. אינו מתקלקל והיימי יכול להניעו עד יסן: **וזו לא צריכא**. שאני עשיר ואינו דחוק למכור כשער של עכשיו: **זיל צטר דידהו**. אחרי הלקוחות דאינהו ודאי אגר נטר יהבו ליה למר דלילו הוה להו זוי הוה שכיח להו שיכרא טובא כשער של עכשיו: **אמר רב חמא ערשא דידי ודאי שרי**. מוכר פרקמטיא היה מוכר צמקוס הוול כשער שהוא נמכר צמקוס היוקר וממתי' להן וכן מעלין אותו למקוס היוקר והוא מקבל עליו אחריות דכך צהליכה והלקוחות משתכריס צפרקמטיא שלוקחין שם צמעומי ומצייחין לבלא ואחריות החורה עליהם וכיון דלא מקבלי עליהו אחריות לא הוה מלוה גבייהו עד שהפרקמטיא נמכרת והן מקבלין המעות ואופן המעות נעשין עליהם מלוה ואין

ניחא ליה דלא ניסתרי עבדיה. פי' צערוך) לשון סתירה וקלקול וא"ת צלאו האי טעמא נמי פטור דהא תנן (ב"ק ד' טו): **גול עבדים והזקינן משלם כשעמ הגזילה אלכ שכר פעולתם לא משלם ויש לומר דיש לחלק צין נחת אדעתא דגולונותא לנחת אדעתא דמלאכה דמפליג התם גבי התוקף ספינתו של צבירו ועשה צה מלאכה: **שכירות אינה משתלמת אלא בסוף**. אפילו למ"ד דגולונותא קמא (ב"ק ד' טט. ושם ד"ה ואב"א) וצהליס מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה דכ"ע) דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מודה דאינה משתלמת אלא לבסוף כדליף הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה אלא לבסוף בחלי היום וכשהוא חוזר הרי הוא סוף שאינו רוזה לעשות מלאכה יותר ולא נפקא מינה מההיא פלוגתא אלא לענין קדושין דלי ישנה מתחילה ועד סוף חשיבא מלוה ואין מקדש צה ונפקא מינה נמי להאי דפ"ק דמסכת ע"ז (ד' יט: ושם ד"ה אגמ) הגיע לכיפה שמעמידין ע"ז אסור לצנותה וקאמר בגמרא אם צנה שכרו מותר ומפרש טעמא משום דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ואימת מיתסר צמכוס אחרון מכוס אחרון ליה צה שיה פרוטה: **שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה****

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דניחא ליה דלא נסתרי עבדיה אמר ליה "הני מילי היכא דלא מסיק ביה זוי מר כיון דמסיק בהו זוי מיהו כרבית דאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שאמרו הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר הלוהו ודר בחצירו צריך להעלות לו שכר אמר ליה הדרי בי אמר אביי האי מאן דמסיק זוי דריביתא בחבריה וקא אזלי חטי ארבעה גריוו בוזא בשוקא ויהיב ליה איהו חמושה כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה אידך אוזולי הוא דקא מוזיל גביה רבא אמר ב"המשה מפקינן מיניה דמיקרא בתורת ריביתא אתאי לידיה ואמר אביי (ה) האי מאן דמסיק ארבעה זוי דריביתא בחבריה ויהיב ליה גלימא בגוייהו כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה גלימא לא מפקינן מיניה רבא אמר גלימא מפקינן מיניה מאי טעמא כי היכי דלא לימרו גלימא דמכסי וקאי גלימא דריביתא הוא אמר רבא דהאי מאן דמסיק תריסר זוי דריביתא בחבריה ואגר ליה חצר דמתגרא בעשרה ואוגריה נהליה בתריסר כי מפקינן מיניה תריסר מפקינן מיניה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולימא ליה כי אגרא הכי דהוה קא משתרי ליה השתא דלא משתרי ליה כדאגרי כולי עלמא הוא דאגרנא משום דאמר ליה סברת וקבלת: **מתני' מרבין על השכר ואין מרבין על המכר כיצד** ה"השכיר לו את הצרו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה ואם של חודש בחודש סלע לחודש מותר ומכר לו את שדהו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי היא שלך כאלף זוז אם לגורן בשנים עשר מנה אסור: **גב' מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא** רבה ורב יוסף דאמרי תרויהו **שכירות אינה משתלמת אלא בסוף והאי כיון דלא מטא זמניה למיגבא לאו אגר נטר ליה משווא הוא דהכי שויא והאי דקאמר ליה אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה אוזולי הוא דקא מוזיל גביה סיפא כיון דוביני ניהו ובעי למישקל דמי מעכשיו הלכך אגר נטר ליה הוא ואסור אמר רבא דקו בה רבנן בהא מילתא ואוקמוה אקרא יכשכיר שנה בשנה שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמן יטרשא שרי איתבייה רמי בר חמא לרב נחמן ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור א"ל התם קץ ליה הכא לא קץ ליה אמר רב פפא מרשא דידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד זוי לא צריכנא אנא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי חזי מר דקא אזלת בתר דידך זייל בתר דידהו דאילו הוה להו זוי הוה שקלי כי השתא השתא דלית להו זוי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא יטרשא דידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכוסא ונקוט להו שוקא והלכתא**

ל"ט א מ"י פ"ו מהל'
מלוה ולה ה"ב צ
סמג לאון ק"ג טו"ש"ע י"ד
ס"י קסו סע"ף א:
ב ב מ"י שס פ"ח ה"ג טו
סמג שס טו"ש"ע י"ד
ס"י קסא סע"ף ח:
בא ג מ"י שס טו"ש"ע
שס סע"ף ט:
בב ד מ"י שס טו"ש"ע
שס סע"ף י:
בג ה מ"י שס פ"ו ה"ג ח
סמג שס טו"ש"ע י"ד
ס"י קעו סע"ף ו:
בד ו מ"י פ"ח שס ה"גה
א סמג שס טו"ש"ע
י"ד ס"י קעג סע"ף א:
בה ז ח טו"ש"ע י"ד ס"י
קעג סע"ף א:
בט מ"י פ"ח מהלכות
מלוה ולה ה"גה ג
ועין צמ"מ טו"ש"ע שס
סע"י ד ו"י קסו:

האחרת. ואם תאמר דצ"צ דצבורות (ד' ג:) דרשין דלין תורמין מן החדש על הישן משום דכתיב שנה שנה דמשמע אותה שנה ענמה וי"ל דהתם כתיב שנה צלא צ' והכא דרשין מדכתיב שנה צנה צ' דמשמע צנה האחרת ואם תאמר דצפרק עד כמה (שם ד' ח: ושם ד"ה שנה) גבי צבור תאכלנו שנה צנה איזו היא שנה הנכנסת צחצירתה הו' אומר זו שנה של צבור דלא מניין לשנת עולם שאם נולד צכסליו שנת עולם מסיימת צתשרי יאכל עד צכסליו והשתא ה"ל למדרש שלא יהא נאכל עד שנה אחרת ולא צתוך שנתו וי"ל משום דמוכר קרא דנאכל צתוך שנתו דכתיב (שמות כג) ציום השממני מתנו לי:

נקמיי להו שוקא. דלי לאו הכי הוה אסור [א] אע"פ שאחריות הדרך היה על רב חמא שהרי היו טורחין לו להביא סחורתו ולמכרה בשכר הלוואתו אלכ השתא דנקטי להו שוקא אף צחורמתן הו' צציל טורחן וש"י: והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמן יטרשא שרי איתבייה רמי בר חמא לרב נחמן ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור א"ל התם קץ ליה הכא לא קץ ליה אמר רב פפא מרשא דידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד זוי לא צריכנא אנא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי חזי מר דקא אזלת בתר דידך זייל בתר דידהו דאילו הוה להו זוי הוה שקלי כי השתא השתא דלית להו זוי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא יטרשא דידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכוסא ונקוט להו שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא